

[Bomholt.]

til Friluftsliv og Rekreation; i saa Fald vil det faa Konsekvenser for § 31, der omhandler den samlede Fredningsplan, idet der saa skal udarbejdes en særlig socialhygiejnisk Plan for hele Landet, omfattende Lejrpladser, Badesteder, Folkeparker, Parkeringspladser o. s. v., og ikke mindst Fodstier for Vandrere. Det er muligt, det vil være praktisk at drage dette særlige Hensyn frem.

Med Hensyn til den æstetiske Fredning er vi vistnok saa nogenlunde enige. Praksis har her banet Vej. Det kunde være morsomt at nævne et enkelt Eksempel, der findes i det ærede Medlem Hr. Hauges nylig udkomne Erindringer, en særdeles læseværdig Bog. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne citere et Stykke, hvor det ærede Medlem Hr. Hauge skildrer, hvorledes Frede Bojsen ejede en Skov paa Halvøen Ulfsdale ved Stege, og derefter skriver:

„Denne Skov, der var paa et Par Hundrede Tønder Land, havde tidligere tilhørt møenske Bønder. Disse havde efterhaanden fældet og solgt næsten alle denne Skovs hundreaarige Egetræer, som efter Bojsens Mening var plantet i Gorm den Gamles Tid. En af de sidste af disse gamle Ege blev solgt paa Roden ved offentlig Auktion til Grosserer Hage i Stege; men Grosserer Hage vilde ikke lade den gamle Eg hugge om. Følgen deraf var, at Egen atter blev Skovejernes Ejendom. De udbød den paa ny til Auktion. Atter købte Grosserer Hage den gamle Eg, og atter gik den over i Skovejernes Besiddelse og saa fremdeles solgt ved offentlig Auktion med Forpligtelse til at fælde den, inden Aaret var omme. Men Grosserer Hage forlod efter nogle Aars Forløb Stege, og saa blev den hundreaarige Eg endelig fældet.“

Det er et ganske morsomt Eksempel paa, hvordan Naturfredningsforholdene var før Naturfredningsloven.

I Anledning af det ærede Medlem Hr. Kyeds Udtalelser om Byggelinien vil jeg gøre opmærksom paa, at vi for den jyske Vestkysts Vedkommende fastsatte en Byggelinie 500 m fra Strandbreddens inderste Side; den gennemførtes uden Erstatning. En Overgang var der nogen Uro paa Fanø og i Hjørring Amt, men da Grundejerne først blev klar over Bestemmelsens gode Sider, opgav de enhver Tanke om Erstatning. I de 4 store Amter Hjørring, Thisted, Ringkøbing og Ribe har der ikke været en eneste Retssag i Anledning af Lovens

Gennemførelse. Da Lovforslaget var til Behandling i Landstinget i sin Tid, stillede Venstremanden Gisselbæk Forslag om, at der langs de Kyststrækninger, hvor der ikke var Klit, men almindelig Græsbeklædning, Lyng el. lign., skulde fastsættes en Linie paa 100 m fra Strandbreddens inderste Side. Dette Venstres Forslag blev Lov, og jeg kan ikke se rettere, end at denne Bestemmelse i Kraft af almindelig Konsekvens maa danne Grundlag for lignende Fredning af nøjagtig tilsvarende Kyster andre Steder i Landet.

For den nu foreslaaede Fredning kan der ikke blive Tale om at yde saakaldt Erstatning, lige saa lidt som der har været det for Vestkystens Vedkommende. I Gentofte Kommune har man vedtaget en Række Byggebestemmelser, der paa Forhaand fastlægger, hvorledes Bebyggelsen skal være i de forskellige Zoner af Sognet, om der maa være høj eller lav Bebyggelse, Klausuler, der indskrænker Grundejernens Dispositionsret betydeligt, og der er ikke i den Anledning ydet Erstatning. Denne Ordning Gyldighed er, som jeg omtalte, blevet afprøvet ved Højesteret. Jeg gaar ud fra, at vi kan faa et Eksempel af denne Byggevedtægt til Gennemsyn i Udvalget.

Strandfredningskommissionen har beset et stort Antal Strandbebyggelser omkring i Landet, og vi har hvert enkelt Sted undersøgt, hvorledes en 100 m Byggelinie vilde virke. Efter Kommissionens Flertals Opfattelse er det den Linie, som paa een Gang er mest rationel og mest hensynsfuld.

Det er ikke rigtigt, som Hr. Kyed mener, at Befolkningens Adgang til Stranden er et københavnsk-nordsjællandsk Problem. Det er et meget alvorligt Problem for en stor Del af vore Købstæder, ikke mindst i Jylland.

Der har været talt en Del om den meget tætte Bebyggelse, hvor Strandstrækninger udstykkes i Smaabidder. Bag saadanne Udstyknings staar der ofte et Spekulationskonsortium, der ikke har noget med den lokale Befolknings Interesser at gøre. Det hedder sig, at Udstyknings i Smaabidder sker for Arbejdernes Skyld, af Hensyn til dem med de smaa Penge o. s. v. Det samme sagde de Bygherrer, der byggede Saxogade.

Formanden: Taletiden er udløbet. Det ærede Medlem Hr. Kyed har Ordet for en kort Bemærkning.

Kyed: Jeg takker den højtærede Statsminister for hans Bemærkninger til mig. Jeg mener ogsaa, at vi bedst drøfter disse rent praktiske Spørgsmaal i et Udvalg.